

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญและมีความจำเป็นสำหรับประชาชนทุกคนที่จะต้องได้รับการศึกษาเล่าเรียน เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขในขณะที่สภาพเศรษฐกิจและสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาอย่างรวดเร็ว และสามารถทำประโยชน์ให้สังคมตามบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองตามระบอบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาจึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรแม่บท เป็นข้อกำหนดจุดหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทุก ๆ ด้าน และเป็นไปในทิศทางที่การศึกษาที่กำหนดไว้ หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเข็มทิศเป็นตัวกำหนดเป้าหมายและทิศทางของการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในการสร้างและใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นหลักสูตรแม่บท เพราะบางส่วนในหลักสูตรเป็นสิ่งที่คนทั้งประเทศจำเป็นต้องเรียนรู้เหมือนกัน ในฐานะที่เป็นคนไทยด้วยกันแต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีบางส่วนที่มีความแตกต่างกันไป (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวอร์ช, 2535) โดยกำหนดในหลักการ ข้อ 3 ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างเอกภาพของชาติ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน แต่ให้ท้องถิ่นมีโอกาสพัฒนาหลักสูตรบางส่วนให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535) และมีความคาดหวังให้ผู้เรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และทำงานอย่างมีระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้สังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปลูกฝังคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. การพัฒนาตน ได้แก่ มีความรู้พื้นฐาน มีสุขภาพกายใจสมบูรณ์ แก้ปัญหาเป็น เสียดละ มุ่งพัฒนา
2. การพัฒนาอาชีพ ได้แก่ การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ รักการทำงาน ทำงานเป็น
3. การพัฒนาสังคม ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของตนต่อบ้าน ชุมชนประเทศและโลก

และมีการกำหนดการส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร โดยจะต้องคำนึงถึงความหลากหลายของท้องถิ่น ซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ด้านเศรษฐกิจ สังคม โดยผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาในแต่ละท้องถิ่น ควรจะต้องพิจารณาในการปรับรายละเอียดของหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น โดยจัดทำหลักสูตรและพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ชีวิตของตนเองในท้องถิ่น ในด้านสังคมของตนเองอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้สามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ เศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นตนเองได้พร้อมกับส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนทั้งด้านการเสริมสร้างความรู้ความสามารถ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงได้พบเห็น ได้สัมผัสได้ปฏิบัติจริง และให้สังคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการแก้ปัญหาพัฒนาชีวิต เศรษฐกิจและสังคม ได้ยึดเป็นอาชีพฝึกปฏิบัติงานอย่างแท้จริง รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนเน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัสดุต่าง ๆ โรงงาน สถานประกอบการ วิทยากรท้องถิ่น รวมทั้งโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2539) ซึ่งสอดคล้องกับ ใจทฤษฎี เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวไว้ว่า เหตุผลและความจำเป็นของการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ว่า แม้จะมีหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางแต่ท้องถิ่นต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษา ยังคงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรแม่บทได้กำหนด จุดหมายและเนื้อหาสาระและกิจกรรมอย่างกว้างๆ เพื่อให้ทุกคนได้เรียนรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกัน ทำให้กระบวนการเรียนการสอนมุ่งเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เป็นหลักการทั่ว ๆ ไป ไม่สามารถประมวลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสาระความรู้ตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในแต่ละแห่งได้ทั้งหมด จึงต้องพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นให้มากที่สุด

2. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีผลกระทบต่อธรรมชาติและดำเนินชีวิตของคนไทยทั้งในเมืองและชนบท จึงต้องมีหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อปรับสภาพของผู้เรียนให้สามารถรับกับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ดังกล่าว โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภูมิสำเนาของท้องถิ่นของตน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาตน ครอบครัวและท้องถิ่น ตลอดดำเนินชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างมีความสุข

3. การเรียนรู้ที่ดีควรจะเรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัว ไปยังสิ่งที่ไกลตัว เพราะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถดูดซับได้รวดเร็วกว่า ดังนั้นจึงควรมีหลักสูตรระดับท้องถิ่นเพื่อให้

ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงตามสภาพเศรษฐกิจ สังคมของท้องถิ่น แทนที่จะเรียนรู้เรื่องไกลตัวซึ่งให้ผู้เรียน ไม่รู้จักตนเอง ไม่รู้จักชีวิต ไม่เข้าใจและไม่มีความรู้สึกที่ดีต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมรอบตัวนอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นจะช่วยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและผูกพันรวมทั้งภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน

4. ทรัพยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้านในชนบทของไทยมีอยู่มาก และมีค่าบ่งบอกถึงความเจริญมาเป็นเวลานาน หลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรแกนกลางไม่สามารถนำเอาทรัพยากรท้องถิ่นดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ได้ แต่หลักสูตรระดับท้องถิ่นสามารถบูรณาการเอาทรัพยากรท้องถิ่น และภูมิปัญญาชาวบ้านทั้งหลายมาใช้ในการเรียนการสอนไม่ว่าด้านอาชีพ หัตถกรรม เกษตรกรรม ดนตรี การแสดง วรรณกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนได้รู้จักท้องถิ่นของตน เกิดความรักความผูกพันกับท้องถิ่นของตนและสามารถใช้ทรัพยากรท้องถิ่นในการประกอบอาชีพได้

หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จึงเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นจัดทำรายละเอียดในส่วนที่เป็นของท้องถิ่นได้ ตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้ จากท้องถิ่นของตนและเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรักและผูกพันกับท้องถิ่นของตนเองด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ , 2535)

อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาโดยเฉพาะด้านหลักสูตรในช่วงที่ผ่านมาพบว่ายังประสบปัญหา ดังจะเห็นได้จากการสรุปผลการจัดการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) เกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษาด้านคุณภาพของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2539) พบว่าหลักสูตรประถมศึกษามีเนื้อหาและสัดส่วนของเวลาและทักษะอื่น ๆ ยังไม่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นโดยการเปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตนั้น ในทางปฏิบัติมีค่อนข้างน้อย เนื่องจากครูขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ขั้นตอนการดำเนินการมีความยุ่งยาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีลักษณะที่สอดคล้องกับการสรุปแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ด้านการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2539) พบว่า การสร้างและ/หรือปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

กำหนด มีโรงเรียนดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรเพียงร้อยละ 37.21 ของโรงเรียนในสังกัดซึ่งจัดว่ามีการดำเนินงานในระดับที่น้อย และมีบางส่วนที่ดำเนินงานไม่เป็นไปตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตร ทำให้คุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน จึงควรมีการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นอย่างจริงจังต่อไป

จากสภาพและปัญหาดังกล่าว จึงมีการกำหนดแผนงานหลักในการพัฒนาการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 - 2544) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียนให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ปัญญา จิตใจและสังคมเป็นผู้รู้จักคิด วิเคราะห์ ใช้เหตุและผลเชิงวิทยาศาสตร์มีเจตคติที่ดี มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยกำหนดเป้าหมายในการปรับปรุงหลักสูตรทั้งด้านการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรท้องถิ่น ปรับกระบวนการเรียนการสอน ให้มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษา พัฒนาหลักสูตรและนำไปใช้อย่างจริงจังและกว้างขวาง โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในท้องถิ่นของตนได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นในการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียนและสภาพความต้องการของท้องถิ่น หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ จึงได้กำหนดจุดเน้นที่สำคัญคือ ให้ผู้เรียน มีนิสัยรักการทำงาน ทำงานเป็น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ อันเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ดังที่ สวัสดิ์ จงกล (2527) กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์ด้านการฝึกพื้นฐานอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และทักษะพื้นฐานที่จะประกอบอาชีพต่อไปนั้นจะต้องสัมพันธ์กันระหว่างการเรียนการสอนงานบ้าน งานเกษตร งานประดิษฐ์และงานช่าง และจากการศึกษาการนำประสบการณ์จากการเรียนการสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวันของโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 11 ของอุตรดิตถ์ ขอมขุนทด (2529) พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่ได้รับความรู้ในกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพจากโรงเรียนไปใช้มากที่สุด ผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการเรียนงานอาชีพที่จะนำความรู้

ไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้พิเศษเพื่อเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น การจะนำหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในแต่ละท้องถิ่น จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของ ท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันด้านทรัพยากร ประวัติความเป็นมาวิถีชีวิตความรู้สึกนึกคิด การดำเนินชีวิต ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีและอาชีพ ที่เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น เป็นสำคัญ ดังเช่นจังหวัดศรีสะเกษ เป็นจังหวัดหนึ่งตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้ส่วนใหญ่จากผลผลิตทางการเกษตร มีประชาชนเป็นอันดับ 9 ของประเทศ ประชาชนมีรายได้ต่ำ จึงมีโครงการต่าง ๆ ทั้งทางภาครัฐ และเอกชนจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาความเป็นอยู่ของ ประชาชน โดยเฉพาะโครงการส่งเสริมด้านอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น ที่มีสภาพความเป็นอยู่ และลักษณะความเชื่อที่แตกต่างกันให้สามารถพัฒนาด้านการประกอบอาชีพให้อยู่ดีกินดีมีรายได้ เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีโครงการต่าง ๆ ให้การช่วยเหลือสนับสนุนโดยใช้โรงเรียนประถมศึกษาเป็น ศูนย์กลางการดำเนินงาน เพื่อเป็นสื่อเชื่อมโยงจากโรงเรียนไปยังนักเรียนและผู้ปกครอง ผูกพัน พื้นฐานการทำงาน ให้สามารถทำงานเป็น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีนิสัยรักการทำงานให้กับ นักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานด้านการประกอบอาชีพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาในท้องถิ่นจะต้องให้ความร่วมมือส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการพัฒนาหลักสูตร ระดับท้องถิ่นและการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ การแปลงหลักสูตร ไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพ ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และการสอนของครู (สุมิตร คุณานุกร , 2523) จะส่งผลต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐาน อาชีพประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จึงมีนโยบายให้หน่วยงานในสังกัด โดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จัดทำโครงการพัฒนา หลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในแผนงาน การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาขึ้น ในปีการศึกษา 2537 โดยเน้นการปรับ กิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม การปรับรายละเอียดเนื้อหา การปรับและ/หรือเลือก ใช้สื่อการเรียนการสอน แล้วจัดทำเป็นเอกสารในลักษณะของแนวการสอน เพื่อให้โรงเรียน

ในสังกัดสามารถนำไปแปลงเป็นแผนการสอน และใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ประกอบกับผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ซึ่งมีภารกิจและบทบาทหน้าที่ในการพัฒนางานวิชาการและงานส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร ทั้งยังไม่มีผู้ใดทำวิจัยในเรื่องนี้มาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร ในระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหานำหลักสูตรระดับท้องถิ่น ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ไปใช้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่รับผิดชอบการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 3 คน และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ซึ่งประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนคูณและอำเภอขุนหาญ จำนวน 4 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 10 คน ผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 286 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในประเด็นต่อไปนี้ คือ

2.1 การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในระดับ -จังหวัดและระดับอำเภอ

2.1.1 การเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น

- การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- การเตรียมบุคลากร
- การเตรียมงบประมาณ

2.1.2 การดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น

- การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
- การกำหนดจุดประสงค์การเรียนการสอน
- การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผล

2.1.3 การนิเทศและติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น

2.2 การนำหลักสูตรไปใช้ของโรงเรียน

2.2.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

2.2.2 การจัดปัจจัยและสภาพ ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน

2.2.3 การสอนของครู

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินงานพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น หมายถึง การนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มาปรับและ/หรือ ขยายให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น และจัดทำเป็นเอกสารใน ลักษณะของแนวการสอนแล้วนำแนวการสอนที่จัดทำขึ้นไปใช้ในโรงเรียน

การจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง การนำ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ในกลุ่มการทำงานและพื้นฐาน อาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มาปรับและ/หรือขยายให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่น แล้วจัดทำเป็นเอกสารในรูปลักษณะของแนวการสอนซึ่งประกอบด้วย การเตรียมการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น การดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น การนิเทศติดตามผลการจัดทำหลักสูตรระดับท้องถิ่น

การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่ได้ปรับและ/หรือขยายให้เหมาะกับสภาพและปัญหาความต้องการ หรือแนวการสอนไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน การสอนของครู

แนวการสอน หมายถึง หลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่มีการปรับและ/หรือขยายให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ในรูปของเอกสาร

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนคูณและอำเภอขุนหาญ ในจังหวัดศรีสะเกษ

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด หมายถึง ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่รับผิดชอบการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพในจังหวัดศรีสะเกษ

ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนคูณและอำเภอขุนหาญ ที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่น กลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในจังหวัดศรีสะเกษ

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้รักษาการในตำแหน่งในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2538 และ 3539

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย

1. ผลการวิจัยเป็นแนวทางและเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารและบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในการนำไปพัฒนาและหรือปรับปรุงการใช้หลักสูตรในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย